

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Pavla Simona a soudců JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu**, se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219 (adresa pro doručování: poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025), na rozhodnutí kompetenčního sporu **mezi ním a Okresním soudem v Kladně** a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 112 EC 187/2010, o 5000 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **Český inkasní kapitál, a.s.**, se sídlem v Praze 1, Václavské náměstí 808/66, IČ 27646751, zastoupená JUDr. Romanem Majerem, advokátem se sídlem v Praze 1, Krakovská 1256/24, adresa pro doručování Plzeň, Úslavská 33, a žalovaná **S. M.**,

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Kladně pod sp. zn. 112 EC 187/2010, o zaplacení smluvní pokuty ve výši 5000 Kč s příslušenstvím za nevrácení zapůjčeného zařízení, **je soud.**
- II. Usnesení Okresního soudu v Kladně ze dne 21. 1. 2011, čj. 112 EC 187/2010-42, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 5. 2. 2016 se Český telekomunikační úřad domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním a Okresním soudem v Kladně ve věci žaloby vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 112 EC 187/2010 o zaplacení 5000 Kč s příslušenstvím.

Z předložených soudních spisů vyplynuly následující skutečnosti:

Obchodní společnost UPC Česká republika, a.s. (dále jen UPC) uzavřela se žalovanou smlouvu o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací UPC Direkt, na jejímž základě žalované zapůjčila současně audiomobil. Součástí smlouvy byly Všeobecné podmínky. Poskytování dodávaných služeb bylo ukončeno ke dni 30. 12.

2008 a žalobkyni vznikl nárok na zaplacení smluvní pokuty za nevrácené zařízení v souladu s bodem 3.7 Všeobecných podmínek.

Na základě smlouvy o postoupení pohledávky postoupila společnost UPC pohledávku ve výši 5000 Kč žalobkyni. Žalobkyně podala proti žalované dne 7. 6. 2010 u soudu návrh na vydání elektronického platebního rozkazu na zaplacení této částky s příslušenstvím.

Okresní soud v Kladně usnesením ze dne 21. 1. 2011, čj. 112 EC 187/2010-42, řízení o žalobě zastavil (výrok I.) s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok II.). Výrokem III. rozhodl o náhradě nákladů řízení a výrokem IV. o vrácení soudního poplatku žalobkyni. V odůvodnění uvedl, že podle § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“), rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné a účastníkem, popř. uživatelem na straně druhé, Český telekomunikační úřad. Podle soudu se to týká jak poplatků za telekomunikační služby, tak případných smluvních pokut sjednaných k zajištění těchto poplatků. Skutečnost, že způsob určení smluvní pokuty byl podle čl. 11 odst. 6 obchodních podmínek ujednán tak, že odpovídá rozdílu mezi plnou a zvýhodněnou kupní cenou telefonu (pro daný případ ve skutečnosti smluvní pokuta za „nevrácení zařízení“ ve smyslu bodu 3.7 Všeobecných podmínek – poznámka zvláštního senátu), nečiní z nároku spor o doplatek kupní ceny. Jde o samostatný nárok jiného druhu – smluvní pokutu určenou k zajištění placení za poskytované telekomunikační služby. Z důvodu nedostatku pravomoci soud řízení zastavil s tím, že po právní moci rozhodnutí bude věc postoupena příslušnému úřadu.

Poté Český telekomunikační úřad (dále jen „navrhovatel“) podal návrh zvláštnímu senátu na zahájení řízení o kompetenčním sporu podle zákona č. 131/2002 Sb. ve věci povinnosti žalované uhradit smluvní pokutu za nevrácení zapůjčeného zařízení. Tento svůj návrh odůvodňuje tím, že pravomoc ČTÚ je dána pouze v případě sporů o otázkách souvisejících se samotným poskytováním služeb elektronických komunikací, eventuálně o ujednáních na ně úzce navazujících; dohoda o povinnosti zaplatit smluvní pokutu za nevrácení zapůjčeného zařízení takovým ujednáním podle ČTÚ není. Jedná se o soukromoprávní vztah ze smlouvy o výpůjčce, neboť jak vyplývá z čl. 3.3 Všeobecných podmínek žalobce, „Uživatel má ve vztahu k zařízení postavení vypůjčitele ve smyslu občanského zákoníku“. Vzhledem k tomu, že povinnost zaplatit smluvní pokutu je akcesorickým závazkem k závazku hlavnímu, tj. k povinnosti vrátit zapůjčené zařízení, k rozhodování má pravomoc Okresní soud v Kladně.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem ohledně zaplacení smluvní pokuty ve výši 5000 Kč s příslušenstvím se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou postoupení pohledávky a jeho vlivu na určení pravomoci k rozhodování sporu. Zvláštní senát v obdobné věci v usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009-12, vyslovil, že „text § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, který zakládá příslušnost správního orgánu k rozhodování některých soukromoprávních sporů, ve slovech: „Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem ...“ je třeba vyložit tak, že tu zákon myslí na „spory vzniklé mezi“, nikoli „spory existující mezi“. Pro určení věcné příslušnosti správního úřadu k rozhodnutí sporu není proto určující, že pohledávka telefonního operátora za telefonním účastníkem byla po svém vzniku postoupena třetí osobě, která telekomunikační činnost nevykonává. I spor z pohledávky takto postoupené je proto věcně příslušný rozhodnout správní orgán, tedy Český telekomunikační úřad“.

Zvláštní senát také rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS). Po vydání výše uvedeného usnesení došlo k novelizaci zákona o elektronických komunikacích. Zákonem č. 153/2010 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byl doplněn § 129 zákona o elektronických komunikacích tak, že „Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku“. V současné době proto tato otázka již není sporná.

Spor v konkrétní věci je však omezen na to, kdo má pravomoc rozhodovat o povinnosti zaplatit smluvní pokutu za nevrácení vypůjčeného zařízení.

Smluvní pokuta je typickým soukromoprávním institutem; jde o způsob zajištění závazku, jehož účelem je zpravidla peněžitá sankce za porušení či nesplnění (smluvené) povinnosti (§ 544 odst. 1 zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník). Při posuzování pravomoci k rozhodování sporů na úseku elektronických komunikací, jejichž předmětem je právě nárok na smluvní pokutu, je však nutné především vycházet z charakteru povinnosti, která byla porušena. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je totiž vztahem příčiny a následku, které nelze posuzovat odděleně; existence porušení povinnosti je přitom určující pro existenci nároku na smluvní pokutu, nikoliv obráceně. O smluvní pokutě tedy bude rozhodovat ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, zajištěné smluvní pokutou.

Zákon o elektronických komunikacích rozdělil působnost ve vykonávání státní správy v oblasti elektronických komunikací mezi ministerstvo a Český telekomunikační úřad (§ 3 a § 105 a násl. zákona o elektronických komunikacích). Podle ustanovení § 108 odst. 1 písm. g) tohoto zákona rozhoduje ve sporech, stanoví-li tak tento zákon, Český telekomunikační úřad. Podle § 129 odst. 1 věta první zákona rozhoduje Český telekomunikační úřad spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě.

Komunikačními činnostmi podle § 7 zákona o elektronických komunikacích jsou a) zajišťování sítí elektronických komunikací, b) poskytování služeb elektronických komunikací, c) provozování přístrojů.

Předmětem řízení v této věci je však smluvní pokuta za porušení povinnosti vrátit zapůjčené zařízení poté, co byla smlouva ukončena. Výpůjčka věci je běžný soukromoprávní vztah a rozhodování o smluvních sankcích plynoucích z porušení povinností vztahujících se k výpůjčce přísluší soudu. Již ve svém usnesení ze dne 13. 10. 2005, čj. Konf 99/2004-5 (publikováno pod č. 1478/2008 Sb. NSS), zvláštní senát uvedl, že *spor o nároky plynoucí z porušení povinnosti vypůjčitele vrátit zařízení sloužící k přijímání signálu digitálního satelitního vysílání, které mu osoba vykonávající komunikační činnost coby půjčitel předala v návaznosti na uzavření smlouvy o poskytování služby elektronických komunikací, není sporem týkajícím se povinností uložených zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě, o němž by měl rozhodovat Český telekomunikační úřad (§ 129 odst. 1 tohoto zákona), nýbrž sporem vyplývajícím ze soukromoprávního vztahu.*

Rozhodování v této věci tedy zákon Českému telekomunikačnímu úřadu nesvěřuje; je tu založena obecná pravomoc soudu o věci rozhodnout (§ 7 odst. 1 o. s. ř.). Proto zvláštní senát usnesením dle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. rozhodl, že věc, týkající se zaplacení smluvní pokuty, projedná a rozhodne soud (§ 9 odst. 1 o. s. ř.).

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení Okresního soudu v Kladně ze dne 21. 1. 2011, čj. 112 EC 187/2010-42.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Okresní soud v Kladně pokračovat v původním řízení o podané žalobě.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. března 2017

JUDr. Pavel Simon
předseda zvláštního senátu